

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 58.827/3
van 17 februari 2016

avis 58.827/3
du 17 février 2016

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot vaststelling van de
nadere regels betreffende de
werking en de organisatie van
de gemeenschappelijke
steundienst bij het College van
procureurs-generaal en het
College van het openbaar
ministerie, bedoeld in
artikel 185 van het Gerechtelijk
wetboek'

un projet d'arrêté royal 'fixant
les modalités du
fonctionnement et de
l'organisation du service
d'appui commun auprès du
Collège des procureurs
généraux et du Collège du
ministère public visé à
l'article 185 du Code
judiciaire'

Op 18 januari 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Justitie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de nadere regels betreffende de werking en de organisatie van de gemeenschappelijke steundienst bij het College van procureurs-generaal en het College van het openbaar ministerie, bedoeld in artikel 185 van het Gerechtelijk wetboek’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 9 februari 2016. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Johan PUT en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jan SMETS, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 februari 2016.

*

Le 18 janvier 2016, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘fixant les modalités du fonctionnement et de l'organisation du service d'appui commun auprès du Collège des procureurs généraux et du Collège du ministère public visé à l'article 185 du Code judiciaire’.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 9 février 2016. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jan SMETS et Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseillers d'État, Johan PUT et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric VANNESTE, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jan SMETS, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 17 février 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit strekt ertoe de werking en de organisatie van de gemeenschappelijke steundienst bij het College van procureurs-generaal en het College van het openbaar ministerie (hierna: de steundienst) te regelen. Het ontwerp bevat bepalingen betreffende de organisatie en het personeel van de steundienst (hoofdstuk 1) en betreffende de directeur van de steundienst (hoofdstuk 2). Het te nemen besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt (artikel 17).

3.1. De rechtsgrond voor de meeste bepalingen van het ontworpen besluit wordt geboden door artikel 185, § 2, eerste lid, eerste zin, van het Gerechtelijk Wetboek, naar luid waarvan de Koning op advies van het College van het openbaar ministerie de nadere regels betreffende de werking en de organisatie van de steundienst bepaalt. Daarnaast wordt bijkomend ook een uitdrukkelijke rechtsgrond geboden door artikel 177, § 2, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, naar luid waarvan de Koning de nadere regels bepaalt van onder meer het statuut van de personeelsleden van de niveaus B, C en D van de steundiensten.¹ Ten slotte moet voor een aantal bepalingen van het ontworpen besluit worden gesteund op artikel 108 van de Grondwet (algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning), gelezen in samenhang met artikel 185 van het Gerechtelijk Wetboek (in zijn geheel beschouwd).²

3.2. Een aantal bepalingen van het ontworpen besluit vergen evenwel een afzonderlijk onderzoek.

3.2.1. Dat de (vaste) personeelsleden van de steundienst door de Koning of de minister van Justitie (lees: minister bevoegd voor justitie) worden benoemd volgens de regels die gelden voor het gerechtspersoneel (artikel 2, tweede lid, van het ontwerp), vloeit voort uit de toepasselijkheid van de wettelijke en statutaire regels die van toepassing zijn op het in vast verband benoemde personeel van de “rechterlijke organisatie”, zoals in artikel 185, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt bepaald, en dient derhalve niet te worden herhaald. Zo men dat duidelijkheidshalve toch wenst te doen, dient de wettelijke oorsprong van het voorschrift te worden aangegeven (“overeenkomstig artikel 185, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek”).

¹ Dit artikel dient wel te worden gelezen in samenhang met artikel 185, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, waaruit een belangrijke begrenzing aan deze bevoegdheid voortvloeit, namelijk de gebondenheid voor het vastbenoemde personeel van de steundienst aan de wettelijke en statutaire regels die van toepassing zijn op het in vast verband benoemde personeel van de “rechterlijke organisatie”. Ook voor de personeelsleden met opdracht en de ter beschikking gestelde personeelsleden zijn belangrijke onderdelen van die regels van toepassing (zie artikel 185, § 3, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

² En eventueel met artikel 178 van het Gerechtelijk Wetboek, zie opmerking 3.2.3.

3.2.2. In artikel 3, § 1, tweede lid, van het ontwerp wordt bepaald dat titel II van het koninklijk besluit van 10 november 2006 ‘betreffende het statuut, de loopbaan en de bezoldigingsregeling van het gerechtspersoneel’ van overeenkomstige toepassing is³, behoudens andersluidende bepalingen in het te nemen besluit. Gevraagd hoe dit laatste in overeenstemming is met artikel 185, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, waarin wordt bepaald dat het binnen de steundienst tewerkgestelde vastbenoemde personeel is onderworpen aan de wettelijke en statutaire regels die van toepassing zijn op het in vast verband benoemde personeel van de rechterlijke organisatie, verklaarde de gemachtigde wat volgt:

“Artikel 3 verwijst naar de bepalingen van ‘Titel II van het koninklijk besluit van 10 november 2006 betreffende het statuut, de loopbaan en de bezoldigingsregeling van het gerechtspersoneel’.

Titel II (en derhalve de afwijking) heeft enkel betrekking op selectie, werving, bevordering, eedaflegging en voorlopige benoeming. Immers, van bepaalde regels moet afgeweken worden omdat zij niet toepasbaar zijn op de steundiensten.

Bv. het KB van 2006 bepaalt dat de minister van Justitie kiest of de vacant geworden betrekking wordt verleend door middel van werving en/of bevordering, terwijl het KB steundienst deze keuze geeft aan het College, hetgeen logisch is gelet op de positie van het College binnen de nieuwe beheerstructuur.

Een ander voorbeeld is de eedaflegging die in handen gebeurt bij de voorzitter terwijl het KB 2006 spreekt van de hoofdgriffier en hoofdsecretaris. Aangezien de steundienst niet onder leiding staat van een hoofdgriffier of hoofdsecretaris, moet hier van afgeweken worden.

Dit is niet in strijd. De statutaire regels voor personeelsleden van de steundiensten worden bepaald door de Koning (art. 177, § 2, 6^e lid. Ger.W.) Geconfronteerd met een aantal regels uit het KB van 10 november 2006 die niet werkbaar zijn, worden die regels bij KB aangepast aan de realiteit van de steundienst.

Het betreft ook maar punctuele afwijkingen om praktische redenen gelet op de specificiteit van de steundienst, zoals boven vermeld. Deze afwijkingen doen derhalve geen afbreuk aan de algemene regel voorzien in de artikelen 182 en 185 van het Gerechtelijk Wetboek dat de personeelsleden van de steundienst het statuut hebben van het gerechtspersoneel, maar staan integendeel net toe om die algemene regels toe te passen op de specifieke situatie.”

Dat sommige regels van het koninklijk besluit van 10 november 2006 in een aangepaste vorm worden overgenomen in het ontworpen besluit, vloeit noodzakelijkerwijze voort uit de eigen structuur van de steundienst en is conform de *ratio legis* van artikel 185 van het Gerechtelijk Wetboek, zodat die aanpassingen in ieder geval kunnen worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met dat laatste artikel. Voor de personeelsleden van de steundienst van de niveaus B, C en D zou eventueel een beroep kunnen worden gedaan op artikel 177, § 2, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat een delegatie aan de Koning bevat om het statuut van die personeelscategorieën te bepalen. Gelet op artikel 185, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek is er evenwel geen plaats voor eigenlijke afwijkingen van de wettelijke en statutaire regels die gelden voor het in vast verband benoemde gerechtspersoneel.

³ Het in de Nederlandse tekst voorkomende woord “overeenkomstig” is niet weergegeven in de Franse tekst, wat dient te worden verholpen.

Er kan derhalve niet worden bepaald dat het koninklijk besluit van 10 november 2006 van toepassing is “[b]ehoudens andersluidende bepalingen” in het te nemen besluit. Tevens dienen bepalingen die een eigenlijke afwijking⁴ ten aanzien van de genoemde wettelijke en statutaire regels inhouden of aldus zouden kunnen worden opgevat, uit het ontwerp te worden weggelaten of aangepast. Zo zou artikel 3, § 2, tweede lid, van het ontwerp meer moeten worden afgestemd op artikel 274, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek.

3.2.3. Artikel 5, eerste zin, van het ontwerp is slechts een (onvolkomen) parafrasering van artikel 178 van het Gerechtelijk Wetboek. Zo men die bepaling omwille van de duidelijkheid toch wenst te behouden, schrijve men “overeenkomstig artikel 178 van het Gerechtelijk Wetboek” in plaats van “bij (lees: met) toepassing van artikel 178 Gerechtelijk Wetboek”⁵, en voege men eraan de (in de eerste zin van artikel 178 van het Gerechtelijk Wetboek opgenomen) voorwaarde toe dat contractuele aanwerving slechts om “bijzondere redenen” mogelijk is. Tevens dient erop te worden gewezen dat krachtens artikel 185, § 3, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek de mogelijkheid van contractuele aanwerving dient te zijn opgenomen in het personeelsplan. Zo men artikel 5, eerste zin, van het ontwerp wenst te behouden, zal ook naar dat artikel dienen te worden verwezen door een “overeenkomstig”-verwijzing.

3.2.4. Dat het College van het openbaar ministerie jaarlijks een personeelsplan opmaakt, is reeds bepaald in artikel 185, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek en hoeft derhalve niet te worden herhaald in artikel 6 van het ontwerp. Zo men dat omwille van de duidelijkheid toch wenst te doen, dient ook hier de wettelijke oorsprong van het voorschrift te blijken (door te schrijven “overeenkomstig artikel 185, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek”).

3.2.5. De Raad van State ziet niet wat de rechtsgrond is voor artikel 6, tweede lid, van het ontwerp, naar luid waarvan de minister van Justitie (lees: minister bevoegd voor justitie) jaarlijks het personeelsplan dient goed te keuren in functie van de budgettaire middelen. In artikel 185, § 2, eerste lid, tweede zin, van het Gerechtelijk Wetboek wordt enkel bepaald dat het personeelsplan jaarlijks wordt opgesteld door het College van het openbaar ministerie, maar wordt niet voorzien in een goedkeuring van dat plan, noch een delegatie verleend om een goedkeuringstoezicht in te stellen.

3.2.6. Dat het koninklijk besluit van 27 mei 2014 ‘betreffende de evaluatie van de personeelsleden van de Rechterlijke Orde’ van toepassing is op de personeelsleden van de steundienst (artikel 8, eerste zin, van het ontwerp), vloeit voort uit de regel dat de vastbenoemde personeelsleden onderworpen zijn aan de wettelijke en statutaire regels die van toepassing zijn op het in vast verband benoemde personeel van de “rechterlijke organisatie” (artikel 185, § 2, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek) en uit de regel dat de personeelsleden met opdracht en de ter beschikking gestelde personeelsleden bedoeld in artikel 185, § 2, vierde en vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek onderworpen zijn aan de evaluatieregeling van de vastbenoemde

⁴ En die derhalve geen aanpassing van die regels zijn gelet op de specifieke structuur van het College van de procureurs-generaal en het College van het openbaar ministerie en hun steundienst. Dat rekening kan worden gehouden met deze specificiteit, vloeit voort uit het gegeven dat de regels van het koninklijk besluit van 10 november 2006 “van overeenkomstige toepassing” zijn op de personeelsleden van de steundienst.

⁵ De bepaling is dan gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met dat artikel, waarnaar in het tweede lid van de aanhef dient te worden verwezen

personeelsleden van de steundienst (artikel 185, § 3, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek)⁶. De eerste zin van artikel 8 van het ontwerp is derhalve overbodig. Eventueel kan in de huidige tweede zin ervan⁷ worden geschreven dat de directeur van de steundienst wordt beschouwd als de hiërarchische meerdere in de zin van het genoemde besluit.

3.2.7. Luidens artikel 10, tweede lid, van het ontwerp behoudt de directeur van de steundienst gedurende zijn mandaat de hoedanigheid van magistraat. Die regel kan niet worden geacht de organisatie of de werking van de steundienst te betreffen, zodat er ook geen rechtsgrond voor is. De regel vloeit overigens reeds voort uit artikel 323bis, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek. De genoemde zin dient dan ook te worden weggelaten.

3.2.8. Wat betreft de rechtsgrond voor de bepalingen die betrekking hebben op de evaluatie van de directeur van de steundienst (artikelen 12 tot 14 van het ontwerp), verschaft de gemachtigde de volgende toelichting:

“De wet bepaalt dat de directeur wordt aangeduid voor een hernieuwbare termijn. Verder kan de Koning het mandaat voortijdig schorsen voor ongeschiktheid. Beide regels uit art 185, § 1 impliceren dat er noodzakelijkerwijze een evaluatie kan of zelfs dient te gebeuren, op zijn minst op het einde van het mandaat, aan de hand waarvan een beslissing kan genomen worden.

Die regels dienen vastgelegd te worden ten behoeve van de betrokkene, teneinde rechtszekerheid te bieden. Dit behoort dus tot de nadere regels betreffende de werking van de steundienst, zoals gevisieerd door artikel 185, § 2 of op zijn minst tot de uitvoering van de wettelijke bepalingen.”

Er kan in het algemeen worden aanvaard dat de genoemde artikelen betreffende de evaluatie van de directeur van de steundienst kunnen worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met artikel 185, § 1, derde en vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, al zou ook hier een uitdrukkelijke rechtsgrond op grond waarvan de Koning het statuut van de directeur van de steundienst zou kunnen bepalen, meer rechtszekerheid bieden.

3.2.9. Luidens de derde zin van artikel 14, vierde lid, van het ontwerp wordt bij staking van stemmen de vermelding toegekend die onmiddellijk hoger is dan de vermelding die in eerste instantie was toegekend. Die bepaling strijdt met artikel 184, § 2, derde lid, tweede zin, van het Gerechtelijk Wetboek, naar luid waarvan bij staking van stemmen de stem van de voorzitter doorslaggevend is. De eerstgenoemde bepaling dient derhalve uit het ontwerp te worden weggelaten.⁸

⁶ De in deze bepaling voorkomende woorden “in dit artikel” zijn niet adequaat. De bedoeling is duidelijk te verwijzen naar de personeelsleden met opdracht en de ter beschikking gestelde personeelsleden bedoeld in artikel 185, § 2, vierde en vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

⁷ Die dan de eerste zin zou worden.

⁸ De regel zou overigens een niet te verantwoorden verschil in behandeling doen ontstaan met de directeur van de gemeenschappelijke steundienst bij het College van de hoven en rechtbanken, waar bij staking van stemmen de stem van de voorzitter doorslaggevend is (zie artikel 14, vierde lid, derde zin, van ontwerp 58.826/3).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

4. In de Nederlandse tekst van het opschrift van het ontwerp dient “Wetboek” te worden geschreven in plaats van “wetboek”.

Aanhef

5. Het tweede lid van de aanhef dient te worden aangepast gelet op hetgeen omtrent de rechtsgrond voor het ontworpen besluit is opgemerkt.

Artikel 1

6. Luidens artikel 1 van het ontwerp omvat de steundienst verschillende afdelingen en diensten, waarvan de organisatie of de taken worden bepaald door het College van het openbaar ministerie op voorstel van de directeur van de steundienst. Luidens artikel 185, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek komt het evenwel de Koning toe de steundienst nader te organiseren. Wanneer de opdeling in afdelingen en diensten meer dan een louter intern-administratieve opdeling zou zijn, is derhalve een optreden van de Koning noodzakelijk. Minstens dienen dan in het ontwerp criteria te worden opgenomen op grond waarvan de opdeling in afdelingen of diensten dient te gebeuren.⁹

Artikel 1 van het ontwerp dient gelet op wat voorafgaat te worden herbekeken.

Artikel 2

7. De redactie van artikel 2, eerste lid, van het ontwerp verschilt van de redactie van het nochtans gelijkaardige artikel 2, eerste lid, van het ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de nadere regels betreffende de werking en de organisatie van de gemeenschappelijke steundienst bij het College van hoven en rechtbanken bedoeld in artikel 183 van het Gerechtelijk wetboek’¹⁰ (hierna: ontwerp 58.826/3). Het verdient aanbeveling beide bepalingen op een gelijklopende wijze te formuleren.

Artikel 3

8. Luidens de tweede zin van artikel 3, § 1, tweede lid, van het ontwerp worden de bevoegdheden die in het koninklijk besluit van 10 november 2006 aan de hoofdsecretaris worden

⁹ De vraag rijst overigens waarom in het ontwerp van koninklijk besluit ‘tot vaststelling van de nadere regels betreffende de werking en de organisatie van de gemeenschappelijke steundienst bij het College van hoven en rechtbanken, bedoeld in artikel 183 van het Gerechtelijk wetboek’, waarover advies 58.826/3 wordt gegeven, geen gelijkaardige bepalingen zijn opgenomen.

¹⁰ Zaak ingeschreven onder rolnummer 58.826/3.

toegewezen ten aanzien van de personeelsleden van de steundienst, uitgeoefend door de directeur van de steundienst. In het ontwerp 58.826/3 is dat de voorzitter van het College. Vraag is of die bevoegdheden ook voor de in het voorliggende ontwerp geregelde steundienst niet zouden moeten worden toegekend aan de voorzitter van het College van het openbaar ministerie, dan wel of in het andere ontwerp ook de directeur van de steundienst zou dienen op te treden.

9. Het heeft geen zin te bepalen dat de afgevaardigd bestuurder van Selor “in voorafgaandelijk overleg met Selor” een vergelijkende selectie organiseert. De redactie van artikel 3, § 2, eerste lid, van het ontwerp dient derhalve te worden aangepast.

Artikel 5

10. Aangezien het aan het College van het openbaar ministerie toekomt om te verzoeken over te gaan tot de aanwerving van contractuele personeelsleden wanneer in die mogelijkheid in het personeelsplan is voorzien en de wettelijke voorwaarden daartoe zijn vervuld, dient ook het verzoek tot beëindiging van de contractuele tewerkstelling van dit college zelf uit te gaan. De tweede zin van artikel 5 van het ontwerp dient in die zin te worden aangepast.

Artikel 9

11. De in artikel 9 van het ontwerp voorkomende opsomming dient te worden aangegeven door “1°”, “2°”, “3°”, enzovoort, in plaats van met “1.”, “2.”, “3.”, enzovoort.

Eenzelfde opmerking geldt ten aanzien van artikel 13 van het ontwerp.

Artikel 10

12. De vraag rijst waarom enkel magistraten¹¹ als directeur kunnen worden aangesteld bij de gemeenschappelijke steundienst bij het College van procureurs-generaal en het College van het openbaar ministerie, terwijl de toegang tot de functie van directeur van de gemeenschappelijke steundienst bij de hoven en rechtbanken niet tot magistraten wordt beperkt. De stellers van het ontwerp dienen na te gaan of er een afdoende verantwoording bestaat voor dit verschil in behandeling betreffende de toegang tot de functie van directeur bij de steundiensten.

Artikel 11

13. In de Nederlandse tekst van de tweede zin van artikel 11 van het ontwerp dient het woord “de” te worden ingevoegd voor het woord “wijze”.

¹¹ Volgens het in bijlage bij het ontwerp opgenomen functieprofiel dient het bovendien te gaan om een magistraat van het openbaar ministerie, wat ook in de tekst van het ontwerp zou moeten worden verduidelijkt.

Artikel 13

14. Het verdient aanbeveling om de in artikel 13, derde lid, van het ontwerp gehanteerde terminologie af te stemmen op de in artikel 287ter, § 3, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek gehanteerde terminologie, en derhalve te schrijven “uitzonderlijk” in plaats van “uitstekend” en “te verbeteren” in plaats van “te ontwikkelen”.

Eenzelfde opmerking geldt met betrekking tot artikel 15, eerste en tweede lid, van het ontwerp.

Artikel 14

15. Om uitleg gevraagd omtrent de regel dat de in tweede zin van artikel 14, laatste lid, van het ontwerp bedoelde stemming geheim is, verklaarde de gemachtigde:

“(…) de stemming kan gebeuren met anonieme maar eentalige stembiljetten waardoor de aanwezigheid van een bepaalde stem NL of Fr kan getoetst worden met respect van anonimiteit.”

Uit dat antwoord, en uit de in artikel 184, § 2, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek opgenomen regel dat er binnen de meerderheid van de stemmen er steeds minstens één stem uit elke taalgroep dient te zijn, blijkt dat het geheim van de stemming evenwel niet steeds geheel kan worden gegarandeerd.¹² De huidige tweede zin van artikel 14, laatste lid, van het ontwerp wordt derhalve het best geherformuleerd.¹³

Hoofdstuk 3

16. Als opschrift van hoofdstuk 3 van het ontwerp wordt beter geschreven “Slotbepalingen” in plaats van “Diverse bepalingen”.

*

¹² Zo zal men wanneer er slechts één tegenstem is of alle tegenstemmen in een bepaalde taalgroep vallen, noodzakelijkerwijze het stemgedrag van de leden van de andere taalgroep kennen.

¹³ Die herformulering kan worden geïnspireerd door het zo-even weergegeven antwoord van de gemachtigde.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté soumis pour avis a pour objet de régler le fonctionnement et l'organisation du service d'appui commun auprès du Collège des procureurs généraux et du Collège du ministère publics (ci-après : le service d'appui). Le projet comporte des dispositions relatives à l'organisation et au personnel du service d'appui (chapitre 1er) et à son directeur (chapitre 2). L'arrêté envisagé entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge (article 17).

3.1. La plupart des dispositions de l'arrêté en projet trouvent leur fondement juridique dans l'article 185, § 2, alinéa 1er, première phrase, du Code judiciaire, qui dispose que, sur avis du Collège du ministère public, le Roi détermine les modalités du fonctionnement et de l'organisation du service d'appui. Par ailleurs, un fondement juridique complémentaire explicite est également procuré par l'article 177, § 2, alinéa 6, du Code judiciaire, qui habilite le Roi à déterminer notamment les modalités du statut des membres du personnel des niveaux B, C et D des services d'appui¹. Enfin, pour un certain nombre de dispositions de l'arrêté en projet, il y a lieu d'invoquer l'article 108 de la Constitution (pouvoir général d'exécution du Roi), combiné avec l'article 185 du Code judiciaire (considéré dans son ensemble)².

3.2. Un certain nombre de dispositions de l'arrêté en projet doivent cependant faire l'objet d'un examen distinct.

3.2.1. Le fait que les membres du personnel (nommés à titre définitif) du service d'appui sont nommés par le Roi ou le ministre de la Justice (lire : le ministre qui a la Justice dans ses attributions) suivant les règles prévues pour le personnel judiciaire (article 2, alinéa 2, du projet), découle de l'applicabilité des règles légales et statutaires auxquelles est soumis le personnel de l'« organisation judiciaire » nommé à titre définitif, ainsi que le prescrit l'article 185, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire, et il n'y a dès lors pas lieu de le répéter. Si, dans un souci de précision, on souhaite malgré tout en faire état, on indiquera la source légale de la prescription (« conformément à l'article 185, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire »).

3.2.2. L'article 3, § 1er, alinéa 2, du projet dispose que, *sauf dispositions contraires* dans l'arrêté envisagé, le titre II de l'arrêté royal du 10 novembre 2006 'portant statut, carrière et statut

¹ Cet article doit cependant être combiné avec l'article 185, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire, qui a pour effet de limiter considérablement cette habilitation en prescrivant que le personnel nommé à titre définitif du service d'appui est soumis aux dispositions légales et statutaires applicables au personnel de l'« organisation judiciaire » nommé à titre définitif. Des points importantes de ces règles s'appliquent également aux membres du personnel délégués et mis à disposition (voir l'article 185, § 3, alinéa 3, du Code judiciaire).

² Et éventuellement avec l'article 178 du Code judiciaire, voir l'observation 3.2.3.

pécuniaire du personnel judiciaire' est « d'application »³. Interrogé sur le point de savoir comment cette disposition s'accorde avec l'article 185, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire, qui dispose que le personnel nommé à titre définitif au sein du service d'appui est soumis aux dispositions légales et statutaires applicables au personnel de l'organisation judiciaire nommé à titre définitif, le délégué a répondu ce qui suit :

« Artikel 3 verwijst naar de bepalingen van 'Titel II van het koninklijk besluit van 10 november 2006 betreffende het statuut, de loopbaan en de bezoldigingsregeling van het gerechtspersoneel'.

Titel II (en derhalve de afwijking) heeft enkel betrekking op selectie, werving, bevordering, eedaflegging en voorlopige benoeming. Immers, van bepaalde regels moet afgeweken worden omdat zij niet toepasbaar zijn op de steundiensten.

Bv. het KB van 2006 bepaalt dat de minister van Justitie kiest of de vacant geworden betrekking wordt verleend door middel van werving en/of bevordering, terwijl het KB steundienst deze keuze geeft aan het College, hetgeen logisch is gelet op de positie van het College binnen de nieuwe beheerstructuur.

Een ander voorbeeld is de eedaflegging die in handen gebeurt bij de voorzitter terwijl het KB 2006 spreekt van de hoofdgriffier en hoofdsecretaris. Aangezien de steundienst niet onder leiding staat van een hoofdgriffier of hoofdsecretaris, moet hier van afgeweken worden.

Dit is niet in strijd. De statutaire regels voor personeelsleden van de steundiensten worden bepaald door de Koning (art. 177, § 2, 6^e lid. Ger.W.) Geconfronteerd met een aantal regels uit het KB van 10 november 2006 die niet werkbaar zijn, worden die regels bij KB aangepast aan de realiteit van de steundienst.

Het betreft ook maar punctuele afwijkingen om praktische redenen gelet op de specificiteit van de steundienst, zoals boven vermeld. Deze afwijkingen doen derhalve geen afbreuk aan de algemene regel voorzien in de artikelen 182 en 185 van het Gerechtelijk Wetboek dat de personeelsleden van de steundienst het statuut hebben van het gerechtspersoneel, maar staan integendeel net toe om die algemene regels toe te passen op de specifieke situatie ».

La reproduction, sous une forme adaptée, de certaines règles de l'arrêté royal du 10 novembre 2006 dans l'arrêté en projet découle nécessairement de la structure propre du service d'appui et est conforme à la *ratio legis* de l'article 185 du Code judiciaire, de sorte que ces adaptations peuvent en tout cas s'appuyer sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec ce dernier article. Pour les membres du personnel du service d'appui des niveaux B, C et D, on pourrait éventuellement invoquer l'article 177, § 2, alinéa 6, du Code judiciaire, qui habilite le Roi à fixer le statut de ces catégories de personnel. L'article 185, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire ne laisse cependant aucune marge permettant de véritablement déroger aux règles légales et statutaires applicables au personnel judiciaire nommé à titre définitif.

³ Le mot « overeenkomstig » figurant dans le texte néerlandais, n'a pas d'équivalent dans le texte français. Il convient de combler cette lacune.

Il n'est dès lors pas possible de disposer que l'arrêté royal du 10 novembre 2006 s'applique « [s]auf dispositions contraires » dans l'arrêté envisagé. Les dispositions qui emportent une véritable dérogation⁴ aux règles légales et statutaires précitées ou qui pourraient être interprétées en ce sens devront également être omises du projet ou être adaptées. L'article 3, § 2, alinéa 2, du projet devrait ainsi mieux s'accorder avec l'article 274, § 4, du Code judiciaire.

3.2.3. L'article 5, première phrase, du projet se borne à paraphraser (imparfaitement) l'article 178 du Code judiciaire. Si, par souci de clarté, on souhaite quand même maintenir cette disposition, on écrira « conformément à l'article 178 du Code judiciaire », au lieu de « en application de l'article 178 du Code judiciaire »⁵ et on y ajoutera la condition (prévue dans la première phrase de l'article 178 du Code judiciaire) selon laquelle seules « des raisons spécifiques » peuvent justifier un engagement dans les liens d'un contrat de travail. Il faut également attirer l'attention sur le fait qu'en vertu de l'article 185, § 3, alinéa 4, du Code judiciaire, la possibilité d'engager du personnel sur la base d'un contrat de travail doit être prévue dans le plan de personnel. Si on souhaite maintenir l'article 5, première phrase, du projet, il faudra également viser cet article par une référence commençant par « conformément à ».

3.2.4. L'établissement annuel d'un plan de personnel par le Collège du ministère public est déjà prévu à l'article 185, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire et ne doit par conséquent pas être répété à l'article 6 du projet. Si on souhaite malgré tout maintenir cette précision par souci de clarté, il faut dans ce cas également indiquer la source légale de la prescription (en écrivant « conformément à l'article 185, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire »).

3.2.5. Le Conseil d'État n'aperçoit pas sur quel fondement juridique repose l'article 6, alinéa 2, du projet, qui impose au ministre de la Justice (lire : le ministre qui a la Justice dans ses attributions) d'approuver annuellement le plan de personnel en fonction des moyens budgétaires. L'article 185, § 2, alinéa 1er, deuxième phrase, du Code judiciaire se borne à préciser que le plan de personnel est établi annuellement par le Collège du ministère public, mais ne prévoit ni une approbation de ce plan, ni une délégation permettant d'instaurer une tutelle d'approbation.

3.2.6. L'applicabilité de l'arrêté royal du 27 mai 2014 'relatif à l'évaluation des membres du personnel de l'Ordre judiciaire' aux membres du personnel du service d'appui (article 8, première phrase, du projet) découle de la règle selon laquelle les membres du personnel nommés à titre définitif sont soumis aux dispositions légales et statutaires applicables au personnel de l'« organisation judiciaire » nommé à titre définitif (article 185, § 2, alinéa 2, du Code judiciaire) et de celle selon laquelle les membres du personnel délégués et mis à disposition, visés à l'article 185, § 2, alinéas 4 et 5, du Code judiciaire, sont soumis à la réglementation en matière d'évaluation applicable aux membres du personnel nommés à titre définitif du service d'appui (article 185, § 3, alinéa 3, du Code judiciaire)⁶. La première phrase de l'article 8 du projet est dès

⁴ Et qui par conséquent ne se bornent pas à adapter ces règles au regard de la structure spécifique du Collège des procureurs généraux et du Collège du ministère public et de leur service d'appui. La possibilité de tenir compte de cette spécificité découle du fait que les règles de l'arrêté royal du 10 novembre 2006 « sont applicables par analogie » aux membres du personnel du service d'appui.

⁵ La disposition sera alors fondée sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec cet article, auquel le deuxième alinéa du préambule devra faire référence.

⁶ Les mots « au présent article » figurant dans cette disposition ne sont pas adéquats. Il s'agit manifestement de viser les membres du personnel délégués et mis à disposition visés à l'article 185, § 2, alinéas 4 et 5, du Code judiciaire.

lors superflue. On pourrait éventuellement mentionner dans la deuxième phrase actuelle de celui-ci ⁷ que le directeur du service d'appui est considéré comme le supérieur hiérarchique au sens de l'arrêté précité.

3.2.7. Selon l'article 10, alinéa 2, du projet, le directeur du service d'appui conserve sa qualité de magistrat pendant son mandat. Cette règle ne pouvant être considérée comme inhérente à l'organisation ou au fonctionnement du service d'appui, elle est également dépourvue de fondement juridique. Au demeurant, elle découle déjà de l'article 323*bis*, § 2, du Code judiciaire. Il y a lieu dès lors d'omettre la phrase précitée.

3.2.8. Au sujet du fondement juridique des dispositions qui concernent l'évaluation du directeur du service d'appui (articles 12 à 14 du projet), le délégué a précisé ce qui suit :

« De wet bepaalt dat de directeur wordt aangeduid voor een hernieuwbare termijn. Verder kan de Koning het mandaat voortijdig schorsen voor ongeschiktheid. Beide regels uit art 185, § 1 impliceren dat er noodzakelijkerwijze een evaluatie kan of zelfs dient te gebeuren, op zijn minst op het einde van het mandaat, aan de hand waarvan een beslissing kan genomen worden.

Die regels dienen vastgelegd te worden ten behoeve van de betrokkene, teneinde rechtszekerheid te bieden. Dit behoort dus tot de nadere regels betreffende de werking van de steundienst, zoals gevisieerd door artikel 185, § 2 of op zijn minst tot de uitvoering van de wettelijke bepalingen ».

D'une manière générale, on peut estimer que les articles précités concernant l'évaluation du directeur du service d'appui peuvent se fonder sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec l'article 185, § 1er, alinéas 3 et 4, du Code judiciaire, bien que dans ce cas également un fondement juridique exprès habilitant le Roi à déterminer le statut du directeur du service d'appui renforcerait la sécurité juridique.

3.2.9. Selon la troisième phrase de l'article 14, alinéa 4, du projet, en cas de parité des voix, on attribue la mention directement supérieure à celle qui avait été attribuée en première instance. Cette disposition se heurte à l'article 184, § 2, alinéa 3, deuxième phrase, du Code judiciaire, qui prévoit qu'en cas de parité des voix, la voix du président est prépondérante. La disposition citée en premier sera dès lors omise du projet ⁸.

EXAMEN DU TEXTE

Intitulé

4. Dans le texte néerlandais de l'intitulé, on écrira « Wetboek » au lieu de « wetboek ».

⁷ Qui deviendrait alors la première phrase.

⁸ Au demeurant, la règle créerait une différence de traitement injustifiée par rapport au directeur du service d'appui commun auprès du Collège des cours et tribunaux, pour qui, en cas de parité des voix, la voix du président est prépondérante (voir l'article 14, alinéa 4, troisième phrase, du projet 58.826/3).

Préambule

5. Le deuxième alinéa du préambule sera adapté pour tenir compte des observations formulées à propos du fondement juridique de l'arrêté en projet.

Article 1er

6. Selon l'article 1er du projet, le service d'appui comprend divers départements et services, dont l'organisation et les tâches sont fixées par le Collège du ministère public sur proposition du directeur du service d'appui. Selon l'article 185, § 2, du Code judiciaire, c'est cependant au Roi qu'il appartient de fixer les modalités d'organisation du service d'appui. Si la division en départements et services n'est pas seulement un simple aménagement administratif interne, elle requiert une intervention du Roi. À tout le moins faut-il alors inscrire dans le projet des critères à prendre en compte pour opérer la division en départements ou services⁹.

L'article 1er du projet sera revu en tenant compte de ce qui précède.

Article 2

7. La rédaction de l'article 2, alinéa 1er, du projet est différente de celle de l'article 2, alinéa 1er, pourtant analogue, du projet d'arrêté royal 'fixant les modalités du fonctionnement et de l'organisation du service d'appui commun auprès du Collège des cours et tribunaux visé à l'article 183 du Code judiciaire'¹⁰ (ci-après : projet 58.826/3). Il est recommandé de formuler les deux dispositions d'une manière semblable.

Article 3

8. La deuxième phrase de l'article 3, § 1er, alinéa 2, du projet précise que les compétences attribuées au secrétaire en chef dans l'arrêté royal du 10 novembre 2006 sont exercées, à l'égard du personnel du service d'appui, par le directeur de ce service. Le projet 58.826/3 attribue ces compétences au président du Collège. La question se pose de savoir si, en ce qui concerne le service d'appui réglé dans le projet à l'examen, ces compétences ne devraient pas également être attribuées au président du Collège du ministère public, ou alors si dans l'autre projet, il ne faudrait pas également les attribuer au directeur du service d'appui.

9. Il est inutile de prévoir que l'administrateur délégué de Selor organise une sélection comparative « en concertation préalable avec Selor ». La rédaction de l'article 3, § 2, alinéa 1er, du projet sera par conséquent adaptée.

⁹ Par ailleurs, la question se pose de savoir pourquoi le projet d'arrêté royal 'fixant les modalités du fonctionnement et de l'organisation du service d'appui commun auprès du Collège des cours et tribunaux visé à l'article 183 du Code judiciaire', sur lequel est donné l'avis 58.826/3, ne comporte aucune disposition en ce sens.

¹⁰ Affaire inscrite au rôle sous le n° 58.826/3.

Article 5

10. Dès lors que c'est au Collège du ministère public qu'il revient de demander de procéder au recrutement de personnel contractuel si le plan de personnel en prévoit la possibilité et si les conditions légales requises sont respectées, c'est également ce collège qui doit demander qu'il soit mis un terme à l'occupation contractuelle. La deuxième phrase de l'article 5 du projet sera adaptée en ce sens.

Article 9

11. Les éléments de l'énumération figurant à l'article 9 du projet doivent être introduits par « 1° », « 2° », « 3° », etc. et non par « 1. », « 2. », « 3. », etc.

La même observation peut être formulée à l'égard de l'article 13 du projet.

Article 10

12. La question se pose de savoir pourquoi seuls des magistrats¹¹ peuvent être désignés comme directeur du service d'appui commun auprès du Collège des procureurs généraux et du Collège du ministère public, alors que l'accès à la fonction de directeur du service d'appui commun auprès du Collège des cours et tribunaux n'est pas limité en ce sens. Les auteurs du projet vérifieront si cette différence de traitement pour l'accès à la fonction de directeur des services d'appui peut être adéquatement justifiée.

Article 11

13. Dans le texte néerlandais de la deuxième phrase de l'article 11 du projet, le mot « de » doit être inséré avant le mot « wijze ».

Article 13

14. À l'article 13, alinéa 3, du projet, il est recommandé d'utiliser la même terminologie qu'à l'article 287*ter*, § 3, alinéa 3, du Code judiciaire, et par conséquent d'écrire « exceptionnel » à la place de « excellent » et « à améliorer » au lieu de « à développer ».

Une même observation peut être formulée en ce qui concerne l'article 15, alinéas 1er et 2, du projet.

¹¹ D'après le profil de fonction annexé au projet, il doit en outre s'agir d'un magistrat du ministère public, ce qui devrait également être précisé dans le texte du projet.

Article 14

15. Invité à apporter des éclaircissements quant à la règle prévoyant que le vote visé à la deuxième phrase de l'article 14, dernier alinéa, du projet a lieu au scrutin secret, le délégué a déclaré :

« (...) de stemming kan gebeuren met anonieme maar eentalige stembiljetten waardoor de aanwezigheid van een bepaalde stem NL of Fr kan getoetst worden met respect van anonimiteit ».

Il ressort de cette réponse et de la règle inscrite à l'article 184, § 2, alinéa 3, du Code judiciaire, qui impose que la majorité des voix comporte toujours au moins une voix dans chaque groupe linguistique, qu'il n'est cependant pas toujours possible de garantir le secret du scrutin¹². Il est par conséquent préférable de reformuler la deuxième phrase actuelle de l'article 14, dernier alinéa, du projet¹³.

Chapitre 3

16. Dans l'intitulé du chapitre 3 du projet, mieux vaudrait écrire « Dispositions finales » au lieu de « dispositions diverses ».

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT

¹² C'est ainsi que lorsqu'il y a un seul vote négatif ou lorsque tous les votes négatifs proviennent d'un groupe linguistique déterminé, le vote des membres de l'autre groupe linguistique sera nécessairement connu.

¹³ Cette formulation nouvelle peut s'inspirer de la réponse du délégué précitée.